

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novan ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: *szórán este és szombaton este.* Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. szám. Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

A bizonyítékok.

A készülődő botrány iszapos hullámai csapkodják már a városház falait. Mint a nagy vihar közeledtét megérzik a tapasztaltabbak, úgy van ezzel a közeljövőben várható botránnyal is a város közönsége. Az általános izgalom közben a városi hivatalnokok s közeli barátok bizonyos idegességgel hangoztatják a lapokról: „Nem tudnak semmit, nincse: adataink!”

Milyen szomorú öröm! senek adataink arról, a miről ők is adataink; nincsen adataink, a melyekkel a polgármesteri rendszer korhadt hajó, a melytől az igazgatási rendszer ebbeli hitőkben; örvendeznek beteges félelemmel, holott, ha így állana a dolog valóban, elkellene busulnia magát minden becsületes embernek.

Sajnáljuk, hogy ezt az örömiüket meg kell rontanunk azzal a határozott kijelentésünkkel, hogy igenis *van*. Van! Több mint a mennyi szükséges ahhoz, hogy még az örvendezőket is meggyőzhessük arról, hogy midőn hetek óta ostromoljuk ezt a rendszert, akkor nemcsak lelkiismeretes meggyőződésünk alapján tettük ezt, hanem *oly kiméletelességgel*, a melyet a szereplők, a bűnösök éppen nem érdemelnek meg. Sőt többet mondunk! Sok tekintetben nem érdemi meg a város polgársága sem, melynek egyes tagjai olyan gyáván és szégyenletesen viselik magukat. Kevés kivétellel mindenki a tudatlant játsza, vagy kétszínű módra alakoskodik; szemben hízlekedő s csak négy szemközt mer érzelmeinek szabadon kifejezését adni. Tettetés és gyáva magatartás nem egyszer azt a gondolatot veti fel agyunkban, vajjon nem volna-e jobb saját sorsára hagyni ezt a polgárságot, a helyett, hogy sárból gyurt bálványait földre döntsük. Hiszen a hol a polgárság keblében olyan kevés életerő van, úgy lehet hogy csak urat cserél, mert szüksége van arra, hogy uralkodjanak felette. Alig akad egy-két bátor ember, a ki nyíltan kimondja véleményét, a nagy többség sápadtan jár az utcákon s szólni sem mer oly dolgok felől, a mely a hatalmasoknak haragját zudítaná fejére, a kiktől oly nagy a félelem, mint annak idején a velencei titkos tanácstól. Ohajt-

ják, remélik bukásukat, de csak félve reménykednek s bizonyos keserűség érzik ki hangjukból, midőn kétségbeesetten sikoltozzák: Nem tudnak semmit!

Ismételjük, hogy *tudunk*. Miért nem lépünk hát leleplezésünkkel a nyilvánosság elé? fog ismét hangzani a kérdés. Arra is felelünk.

Nem lépünk ki a nyilvánosság elé még most azért, mert reméljük, hogy nem lesz szükség reá. Reméljük, hogy a polgármester és főkapitány megfogja érteni a közhangsúlyból, hogy az ő rendszerök megmaradjon. Reméljük még mindég, hogy e hét folyamán mind a kettő beadja lemondását.

Ez az oka, a mi hallgatásunknak. Hallgatunk azért, mert kerülni akarjuk a botrányt, kerülni akarjuk az *országos botrányt*, a mely az új ezredév küszöbén hirdette teheti ezt a várost. Nem értettek talán most sem meg bennünket; nem értik, hogy bennünket nem bosszúvágy, nem a személyes érdek vezet ebben a kérdésben? A közérdek pedig nem kívánja s nem kívánhatja minden áron a botrányt. A hol nincs bizonyíték, ott kivánatos lehet felzavarni a vizet, hogy mélyéből felszínre kerüljön a sok szemét. Nekünk nincs szükségünk erre, mert csalahatatlanságunk megdönthetetlen bizonyítékaink vannak arra nézve, hogy mi van ott a fenéken. Ha bosszúvágy vezetne, úgy kedvünkre való volna a botrány. De mi nem gyűlöljük az illetőket, a haragnak sem nyoma, sem alapja nincs lelkünkben. Mi a város érdekeinek akarunk használni s ezt elértük, ha a polgármester és főkapitány eltávozott helyeikről. Több a város érdekeinek nem kell, nekünk sem. A sajtó nem üldözje a bűnösöket, mert ez az igazságszolgáltatás dolga, hanem védelmezője az igazságnak. Csak akkor sujtunk le a bűnösre, ha kénytelenek vagyunk Jobb szeretjük azonban, ha erre nem vagyunk kénytelenek. Azért várunk, mert remélünk és várunk még most is, habár már *nem sokáig*. Mert sokáig a város érdekében nem várhatunk. A dolgoknak a *közgyűlés előtt* rendbe kell jönni. És rendbe fog jönni akár általunk, akár nélkülnk. Ha szükséges lesz bizonyítunk. Bizonyítunk, mert vannak adataink. Hivatkozunk e tekintetben a polgármesterre, aki meglepetve tapasztalhatta, mennyire járatosak vagyunk a közigazgatás ügyvezetésében. Pedig soha nem is láttuk sem a rendőrség, sem a

polgármesteri hivatalát. Még csak városi hivatalnokot sem ismertünk, a főkapitány kivéve. És mégis ismerjük az egész közigazgatás menetét, *annak minden ágát*. De sőt nem csak a jelenét, a multját is. Mindent! Tudtunk már akkor mikor először irtunk ebben a kérdésben. Azóta pedig lavina módra gyűlt az adat. Kétségbevonhatlan adatok, a mit lelkiismeretesen választottunk ki.

Ugyebár csodálatos dolog! A szerkesztőség helyiségébe járnak panaszra az emberek, egyesek és *küldötségek*! Mert még ilyen is van a sok között. Azt bizonyosan nem hiszi senki, hogy azért jöttek ide, mert biztak a polgármesterben. Nem! Azért jöttek, mert szomorú tapasztalataik meggyőzték őket, hogy oda hiába mennek.

Igazuk volt! Oda hiába mentek volna, csak bajba kerültek volna. 18 éve már, hogy így vannak a dolgok. A polgármester ilyen hosszú ideje ismeri a rendőrség dolgait. *Ismeri!* Be tudjuk bizonyítani, hogy ismeri. Azért tehát hasztalan akarja ártatlanságot tetteve elhitetni, hogy eddig nem tudott róla. Ujabbán már nem is tagadja, hogy megtudott sokat. De hát akkor miért főkapitány Seidl Lajos még mindig Székesfejérvárnak? Miért nem adja be nyugdíjaztatása iránti kérelmét?

Azt mondják fegyelmi eljárást vezet ellene a polgármester. Hivatalosan nem értesítettek erről, a szóbeszédről pedig semmit sem adunk. Ha a polgármesternek komoly szándékai vannak, miért nem értesíti a lapokat, hogy megnyugtassák a háborgó közvéleményt? Megmondjuk mi, azért mert tudja, hogy nem bizunk az általa vezetett fegyelmi eljárásban. Nem láttunk ebben mást, mint azt a *hivatalos tusolást*, a melyet 18 év óta olyan borzasztó vakmerőséggel követtek.

Megromlott az egész rendőrségünk alig van ügykezelésünknek oly ága, a melyet a korrupció meg ne mételezett volna. Elszédül az ember ha beletekint abba a boszorkánykonyhába, a hol a város polgárainak erkölceit nagyon és életbiztonságát őrizték. Seidel Lajos főkapitány a bűnös, de felelős érette a polgármester is, a ki tudott a dolgokról és türtte mégis. Nem csak türtte, hanem segítségére is sietett ha bajba volt minden alkalommal, s rajta volt, hogy hűséges alantasának veszélyben forgó állását megmentse. Ha tagadja tanukkal bizonyítjuk. De bizonyítunk más

DOMINO SEC

pezsgő. Versenyez nemcsak az összes hazai, de valamennyi külföldi pezsgő gyártmányával is.

Gyár: VELENCZE (Fejérm.) * Központi iroda: BUDAPEST, Üllői-ut 60. Székesfejérvárt kapható csakis a legelőkelőbb fűszerkereskedésekben.

Mai lapunk 8 oldal.

dolgokat is, és ha a botrányt akarják — fel fogjuk tární a helyzetet és élvezhetnek a székesfejérváriak olyan botrányt, a minőt még eddig nem láttak.

Ne hívják hát ki maguk ellen a bosszuszóló nemezist, menjenek el állásaikról a adják vissza ennek a városnak két évtized óta elveszett nyugalalmát, hiszen egy fél-század és sok jellemes ember működése is alig lesz képes eltüntetni közérkölcseinkben az önök lába nyomait.

Pusztuló közérkölc.

A társadalmi korrupciók megszületék már a reakciót. A közélet jelentősebb faktora egymásután tárták fel társadalmunk betegséget s lépten-nyomon több lesz a leleplezés. Ismeretlen alakok kerülnek a lapok boncz asztalára, a hol bünlajstromot vezetnek róluk. Így lesz több kis városi alak országos nevezetességi.

Az általános súlylyedéssel, a közérkölc-
csök pusztulásával foglalkozott *Vaszary* Kolos hercegprímás is a Szt-István társulat nagygyűlésén mondott beszédében.

A hercegprímás gróf *Zichy* Nándor és gróf *Eszterházy* Miklós Móríc között foglalt helyet a sz.-István-társulat nagygyűlésén s ott voltak *Steiner* Fülöp dr., *Desseuffy* és *Szancsányi* megyés püspökök is, és kivülök még a katholicus világ előkelőségei. A primás a következő nagyhatású beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

Mélyen tisztelt nagygyűlés!

Valamint a természet anyagi birodalmában tapasztalható bámulatos összhangot és rendet azon állandó és változást nem ismerő törvények tartják fenn, melyek az Alkotótól származnak és melyeknek ereje előtt az összes lelketlen teremtmények meghajolni kényszerülnek: akként a szabadakaratú emberekből álló szellemi világban is a társadalmi rendet megállapítani, fenntartani, az igazságot és igazságosságot érvényre juttatni és védeni, a tekintély és tisztelet uralmát szilárdítani és bizto-

sítani, az igazi szabadságot, egyenlőséget és testvériséget létrehozni és ápolni egyedül az isteni törvényeken alapuló intézmények által lehetséges.

Függetlenül akarni Istentől a társadalmat, az államot: oly törekvés, mely az állami rendet, szervezetet teljesen felforgatja.

A paradicsomi csábító hazug ígérete „eritis sicute dii“ már az első emberpár életsorában sem vált be; és nem vált be haterazér éven át tett kísérletek egyikében sem.

Soha sem találkozott ugyanis a föld bármely pontján igazi államférfi, ki államot alapított volna Isten nélkül, nem találkozott bölcs törvényhozó, ki társadalmat szervezett volna erkölcs nélkül.

Már a legrégebbi korban a kormányforma theokratia vala; az államfők Isten nevében gyakorolták a hatalmat; . . . az irodalmat, a törvényeket, az intézményeket s vallás szelleme lengi át.

Midőn a kereszténység megjelent a földön, századok üldöztetése alatt az igazság és a szeretet fegyvereivel hódította meg a sziveket.

Ezek ségélyével alapította meg tekintélyét és uralmát. Ezek nevében építette a századok viharaival győztesen daczó azon mentővárat, a melynek falai között nemcsak a bárbar néptörzsek áradata által szorongatott nemzetek kerestek menekvést, hanem oltalmat talált a tudomány, a művészet, enyhet és vigaszt élvezett a nyomor és a szenvedés is.

Elvitáztalan tény, hogy az egyház áldásos tevékenysége hűen visszatükröződik az emberiség életnézetein, erkölcsain, törvényhozásán és intézményein; ép azért meglepő az újabb idők azon mind nagyobb és nagyobb tért hódító törekvése, a melynél fogva a társadalom egészen ki akarja magát vonni azon jótékony befolyás alól, melyet rá az egyház gyakorolt és a melynek nagyságát és dicsőségét, erejét és hatalmát köszönhet.

Körölbélül egy századdal ezelőtt hangzottak el egyik nagy nemzet államférfiának ajkairól a kath. egyház ellen intézette szavak: „Retire-toi de partout, ou nous posons les pieds. Retire toi de notre science, de notre philosophie, de notre littérature, de notre législation, de notre société, de notre politique, enfin, de notre politique surtout.“
„Notre avenir c'est la sécularisation absolue.“

Vonulj vissza mindenünnen, hová mi tesszük lábainkat. Vonulj vissza tudományunktól, bölcsészetünkötől, irodalmunktól, törvényhozásunktól, társadalmunktól — különösen a mi politikánkötől. A mi jövőnk általános államosítás.“

És annak a nagy nemzetnek kormánya szakított minde: kegyelettel, mellőzött minden igazságosságot, figyelmen kívül hagyott minden méltányosságot, nem tekintett százados jogokat és határt nem ismerő gyűlölésséggel támadta meg az egyházat, eltiltotta, hogy karjára vegye a csecsemőt, hogy megszentelje a család tüzhelyét, hogy befogja a haldoklókat szemét; elkobozta az egyház vagyonát, intézeteit, iskoláit, kórházait, eltörölte a világ egyik legirgalmasabb szívi emberének, paulai szent Vinczenek „szent“ jelzőjét.

A cél nem vala csupán államosítás, hanem az egyháznak megsemmisítése.

A szándék egyeseknél most is megvan, mint ez a párisi érsek 1886-ban a köztársaság elnökéhez intézett leveléből kitűnik, melyben a többi közt írja: „Az állam sok bajt okozhat az egyháznak, de nem sikerülend őt megölnie. Az már más veszélyeket ismert, más viharok ment keresztül és él még Franciaország szívében, ott lesz azok temetésén, kik azbal dicsekszenek . . . megülik.“

Am nem ily érdes modorban, hanem djp' . . . ai simasággal „Szabad egyház szabad . . .“ jelszó alatt akarta az államosítást elérni.

Elismerem, egyház, — így szólt az állam — hogy századokon keresztül sokat fáradoztál velem, tanítottál, oktattál, felneveltél, önálló gondolkodásra s cselekvésre képesítettél.

Elismerem, hogy te gyújtottad meg előtem a tudomány fáklyáját és az igazság szövétnekével te vezettél ki a pogányság és tudatlanság sötétségéből.

Elismerem, hogy te felvilágosítottad értelmet, megnevesítetted szívet, emberi méltóságom tudatára ébresztettél, védted jogaimat, előmozdítottad anyagi és szellemi jóléteket.

De viszont ismerek el te is, hogy immár nagykoru vagyok.

Legyünk ezután egymástól elkülönített társulat, legyünk egymástól függetlenek; bár idegenek, de nem ellenzárók, haladjunk parallel uton egymás mellett, anélkül, hogy valaha összetalálkoznánk, összeütköznénk.

Tanulj remélni.

Irta: Mikler Gusztáv.

*Törd szenvedésed némán, csendesen,
Tanulj remélni csüggedő kebel;
A boldogságnak napja földerül,
Még neked is virágokat nevel.*

*Fékezd a tettre vágó szenvedélyt,
— Dacozni a világgal gyöngye vagy;
Ringasd el vágadd és a mennyei
Remény öleiben erősítsd magad.*

*Ha még körülvesz a zord téli fagy,
Remélve tírj csak és ne ejts panaszt;
Már hallom a vidám szárnycsattogást,
Hozzák a fecskék a derült tavaszt.*

*Ha régen dül a tél haragja már,
A boldogító szep tavasz közel;
Törd szenvedésed némán, csendesen,
Tanulj remélni csüggedő kebel!*

Napló töredék.

— A Fejérmegyei Napló tárczája. —

Irta: Szalay József.

Soha nagyobb urnak nem éreztem magam, mint midőn a cs. . . i gymnasium igazgatója az érettségi bizonyítványt a kezünkbe adta egy szép beszéd kíséretében, azon kijelentéssel, hogy most már nem mint újak és igazgató, de mint barátok állunk szembe.

Ezen én annyira felbuzdultam, hogy az ezen alkalomra vett vadonat új szivartárczából megkínáltam egy szivarral, mi azonban nem fogadott el; s hogy miért nem fogadta el, azt nem tudom, de hisz nem is gondolhattam reá, hisz annyi minden gondolat járt a fejemben, hogy ily kis dolgoknak nem is jutott hely agyamban.

Mert kérem én valami borzasztó nagy embernek éreztem magam, csak nem tudtam, hogy miként ünnepelem önmagam.

S csak akkor tértem kissé vissza ezen prózai földre, mikor a hordár jelentette, hogy a fiakker vár és a pakkok fel vannak rakva és nekem sietve búcsuznom kell, hogy le ne késsek a vonatról, mely még az érett emberekre sem vár.

No hát az a bucsuzás keserű volt. Valami szorult a szívem körül és csak az hatott reám földerítőleg, midőn a kocsimat körülálló barátaim közül Dani kollégámmal szorítottam kezét és ő majdnem sirva mondá:

— Jenő! oly nehezemre esik e válás.

Mert tetszik tudni, ezen urat én 8 éven keresztül vertem következetesen, de hogy miért, azt megmondani nem tudnám, csak arra emlékszem, hogy egy nap, midőn 3 secundát csíptem, igen rossz kedvűen mentem haza, senkitől sem bucsuzva. Dani utánam szaladt s kérdezte, miért haragszom reá. És én mindjárt tudtam mulasztásom és jól eldöntöttem ő kelmét és aztán boldogan ment haza.

Mig az indóházhoz kísértem, oly sok édes és keserű reminiscencia jutott eszembe. Minden házhoz valami emlék kötött, kinek szülője, kinek az almája volt a legjobb és kinél nem lehetett a kerítésen bemászni.

Végre megindult a vonat és megindultak az én könyeim is, de hisz sirhatam nem látta senki, s így nem értott a tekintélynek.

A mint elhagyta a vonat a város határát, az én gondolataim is változtak, s igazán éreztem, hogy arcom sugárzik, midőn arra gondoltam, hogy mily ünnepelt férfin leszek én otthon.

Volt nekem egy igen szigorú nagybátyám, ki szüleim halála után tudorom is volt, s a ki minden levelében azt írta, hogy én úgy is el fogok bukni s jobb volna, ha elmennék segédnótáriusnak. Vagy ha tarokkozni akartam vele leülni, rögtön odábitott azzal, hogy ő egy éretlen emberrel csak nem fog kártyázni.

S tessék ezek után elképzelni, mily fogadtatást reméltem én, meg is sürgönyözvén a nem remélt sikert, hogy legyen idő készülődni és vendégeket hívni. Sőt azon kezdem, hogy egy remek diktóra is készültem, felhasználva mindazon szép frázisokat, melyet 8 évi latinnyelv- és irodalom tanulásból profitiroztam, melyet nagybácsikám azon felkészüntőjére lettem volna mondandó, a mit a libapescenyénél (mert azt is gondoltam, hogy lesz, ismervén az otthoniak a libaczomb iránti előszeretetémet) fog mondani reám, mint ezen naptól fogva érett s ő vele egyrangú emberre. Mert ő mindig azt mondta, hogy érettségit tett, pedig az oknyomozó történet csak 4 normált tudott kiütni.

S ezen fényes diktót és az én még fényesebb contra-diktóm mind hallani fogja az én szívem választottja, a járásbíró kedves leánya, kit én oly igen régen szeretek. Ne is nevéssenek önök, kedves olvasóim azon, hogy régen szerettem. Mert szerelmem az ő keresztelődésétől datálódik. Ugyanis nem akartak

Engedd meg, hogy egészen független törvényeim, független intézményeim, független tudományom, független iskoláim, független erőlközeim legyenek.

Engedd meg, hogy azon ösvényekre lépjek, amelyek a mai kor szelleme jelölt ki számomra, hogy minden befolyásodtól mentes és tekintélyed támogatása nélkül haladhassak újabb rendeltetésem és feladataim utain.

E szeparatiztikus elmélet kifolyása azon politikai naturalizmusnak, melyet IX. PIUS pápa kárhóztatott, mintha t. i. az állam eszméinek legjobban az felel meg s polgári haladásnak feltétlen követelménye az volna, hogy az emberi társadalom alakulásában és kormányzásában tekinteten kívül hagyja a vallást, mintha ez nem is léteznék.

Kifolyása ezen törekvés azon veszedelmes áramlatnak, mely szerint a pozitív vallás kérdése csak szabad választás, ízlés dolga, de maga az állam legyen semleges vagy közönyös minden vallás irányában. E szeparatiztikus elmélet burkolt frázisok alatt iparkodik a komolyan gondolkodók aggályait eloszlatni: „vallási jog-egyenlőség” jelszava alatt hirdeti a vallás szabad gyakorlathát, a katolikusoknak és valamennyi bevett vallásfeleketnek egyenlőn jogbiztonságot és jogvédelmet ígér, hogy mindegyik saját vallási rendszere szerint élhessen és ebből tolvó jogait kötelességeit szabadon gyakorolhassa; mégis úgy intézkedik, hogy a vallás hitelvitelét érintő törvényeit is egyaránt alkalmazza a különböző s ellentétes hitzikkelyekkel bíró vallásfelekezetekre.

Az az államférfi, ki az államot „szabad egyház szabad államban” jelszóval szüntelen hangoztatta, maga sem tudta így kereszttül vinni, mert majd a műveltség, majd a civilizáció, majd az állam szuverénitásátán ürügye alatt célzatosan e vagy kényszerítve, oly ellentéteket állított fel, melyeket az egyház el nem fogadhatott — s így a szabadnak hirdetett egyház a szabad állam önkényes uralma alá került.

Említem-e, hogy a vallási nézetek nem tisztán elméletiek, hanem gyakorlatiak is lévén, mennyire alkalmas a fentjelzett eljárás arra, hogy az egyetértést nemcsak a külön vallásnak, hanem a polgárok között is megzavarja? a társadalmi békét s nyugalmat feldúlja?

mint kis fiút, elvinni az ő keresztlőjére, s hogy elnémitsanak, kaptam az első ostort, a melyet eddig apám használt a kutyák megnyitására, s ezután én, no de a kutyák mellett még dajkám is kapott vele.

S így szerelmem ösiségére, szívem változhatatlanságára hivatkozva, ki fogok rukkolni, hogy nőül szándékozom venni. S rögtön kiszámítottam, hogy a jog 4 év, 1 év alatt szolgáló bíró vagyok és azután... azután hát jön a mi boldogságunk.

S ugy elvoltam a fényes fogadtatással, szerelmemmel foglalva, hogy arra sem emlékszem, hogy mikor értem a p... i állomásra és mikor ültem fel bátyám kocsjára, csak akkor ocsudtam fel a jövendő világból, midőn a kocsi a kapun befordult.

De nem kis meglepetésemre kellett észre venni, hogy a kapuban kis hugomon és vén dadámon kívül senki sem fogadott; no, de rögtön megvizsgáltam, elgondolva, hogy a sok vendéget nem lehet magára hagyni.

Kis hugom a nyakamba ugrott és a dával együtt még a kezemet is csókolták, de hisz ezt vártam is, de azért úgy csináltam, mintha nem szeretném és rohantam be a szobákba.

De egyszerre kiestem szerepemből, midőn benyitottam az ebédőbe és nagybátyám örökre egykedvű arcát látom meg, végig nyújtózkodva a divánon, szájában óriás csibukjának még óriásabb szipórája. Hát semmi felgrás, udvarias fogadtatás — gondolám magamba.

— Kis öcsém, meg megérem, hogy ma már minden ember érettségi bizonyítványt kap.

És tartotta a nagy kezét a szokásos csókra. Engem iszonyuan kihozott e fogadtatás

M. t. közgyűlés!

Gondos megfigyelés után a nap-nap után felmerülő tünetekből következtethetjük, hogy az emberiség nagyon beteg.

Európának ma nincs egyetlen nemzete, melynek társadalmi égető sebei nem volnának.

Nincs egyetlen nemzete, mely akár a kül-, akár a belbékét csak rövid időre is garantírozhatná!

Miért e lázas állapot?

Ugyan mi hiányzik?

A tudomány? az irodalom? az ipar? a kereskedelem? a gazdagság?

Hisz ezekben anyagi helyzetünket illetőleg évtizedek alatt uagyobb a haladás, mint azelőtt századokon át!

Van vasúthálózatunk, gőzhajónk, tévirónk, távbeszélőnk, villanyvilágításunk, börtönök; vannak bankjaink, temérek törvényeink, gépeink, gyilkos fegyvereink, szórakoztatásra, mulatságra tisztességes és nem tisztességes helyeink, van — mondhatnám — korlátlan egyéni szabadságunk.

Ugyan mi hiányzik?

Hiányzik: lelki, vallás-erkölcsi életünk.

Korunk elméleti megmérgezték a magánélet erkölcsét és a politikai szenvedélyeket. Nem ismerünk a magyar társadalomra.

„Rombolás, pusztulás, sülyedés mindenütt. Erkölcs, haza, Isten üres fogalmak.”

Ezen sújtó ítéletet nem én mondom, hanem lapjaink írják. Olvassa el bárki a lapokat csak e hó elsejétől — mindegyik pártkülönbség nélkül panaszodik erkölcsi hanyatlásunk felett.

Mi az orvosság?

Vissza kell térnünk Istenhez!

E törekvésben nagy feladat vár reánk.

Első szent királyunk, kinek nevét társulatunk viseli, a katolizizmus nagy egységébe foglalta nemzetet. Legyen tehát jelszavunk:

Katolikusok vagyunk és maradunk törhetlen hűségben egyházunkhoz és annak fejéhez; magyarok vagyok és maradunk törhetlen hűségben hazánkhoz és királyunkhoz. Midőn a társulat nm. és mélt. elnökeinek fáradságtalan és buzgó tevékenységükért a társulat nevében legbensőbb hálát, az alelnök és a többi tisztviselő uraknak furró köszönetet szavazok: a nagygyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

A gyönyörű beszédet Zichy Nándor gróf

köszönte meg s engedelmet kért arra, hogy azt a nagy nyilvánosságnak átadhassák.

A nagyhatalmú beszéd még sokáig fogja foglalkoztatni a közéletet.

Zichy Nándor gróf szabadelőadása.

A duna-adoyi kath. népkörnek emlékeztes napja volt márczius 14-ike. Ezen a napon ugyanis Zichy Nándor gróf egy korábban tett ígéretét váltotta be s a kath. népkörben rendkívül nagy érdekű szabadelőadást tartott. A kör tagjai e ritka eseményre zsutolásig megtöltöttek, s azzal az áhítattal és kegyeletteljes szeretettel hallgatták a Zichy Nándor gróf szavait, a mely a duna-adoyi népet a község nagylelkű főúrával szemben eltölti. Szabadelőadásának tárgyául Zichy Nándor gróf a kath. vallás államalkotó és föntartó erejét választotta s erről mondott igen érdekes beszédet. Azzal a ritka lelkesedéssel, a mely a grótot jellemzi, ismertette a kath. vallásnak a tudományok és a szépi művészetekre gyakorolt üdvös hatását. Hatalmas és megdönthetetlen argumentumokkal bizonyította be, hogy milyen sokat köszönhet az emberiség és maga Magyarország a kath. vallásnak. Ez alkalommal kitért arra a vádra is, a melyet az egyház ellenei oly sürűn hangoztatnak, midőn a katolikusok hazafiságát pusztán azon az alapon kétségbe vonják, hogy hit és erkölcs dolgában a római pápának alávetik magukat, s hogy egyházi szertartásaink nyelve a latin.

Saját életéből merített példákkal igazolta be, mennyire szívén fekszik minden igaz katolikusnak az ország jóléte — szabadsága. Hiszen ő is egyike volt azon tisztán katolikus küldöttség tagjainak, kik 1848 szűlte szomorú időkben az akkori hercegprímás Scitovszky vezetése alatt fölkeresték ő Felsőjét Olmützben — s neki őszintén kijelentették, hogy Magyarországon csak úgy várható a békés uralkodás, ha a nemzet alkotmányát visszaállítják.

a már előre átélt szerepből. Bezzeg elfelejtetem én rögtön vendégeket, házasságot és boldogságot és hogy jól betanult dikciónom kárba ne vesszen, elkezdtem nagybátyámnak deklamálni, még pedig így kezdve: Horatius azt mondja.

— Odi profanium vulgur... és én is azt mondom.

Ez volt, a miben kiönthetem boszumat, s midőn kérdezte az öreg, mit tesz ez? nagy hamarjában azt mondtam, becsüljük szerető apáinkat... s még tán igen sokáig beszéltem volna, ha nagynémem nem jön be és össevissza ölelt, csókolt és mindjárt bejelenté, hogy a tiszteletemre tejes-kása lesz vacsorára. A tejes-kása mellett azután elmondtam mindazt a dicsőretet, a mit nekem nem mondott főigazgató, igazgató és az egész tanári kar, de a nagybácsi csak nem akart barátkozni, s csak midőn az asztaltól fölkeltem és én nem kis tüntetéssel reá gyujtottam saját szivaromra, mert az öreg nem kínált meg, mondott nekem, nagyot ásítva annyit:

— No öcsém, eddig se sok voltál, de még is csak diák voltál, de most igazán semmi sem vagy. Jó éjszakát!

Ennyi megaláztatásnak szegény kis hugom itta meg a levét, mert ugy meglegyeztem, hogy ezental mély tisztelettel viseltessék irántam, hogy szegény sirva fakadt.

S midőn ennyi családás után szobámba tértem és eszembe jutott, mintha a járásbíró ur kedves leánya az én kedves jövendőbelim, én ismét boldog valék. Elgondoltam, hogy egy nagybácsinak így kell beszélni és feltettem magamban, hogy én is így fogok beszélni majd öcsémmel és mindent igen természetesen kezd-

tem találni, miközben kipakoltam fekete ruhám, mikádó nyakkendőm és egy arasz magas gallórom, melyeket holnap öltök magamra, midőn az életben ily fontos lépést szándékozom tenni és már előre sajnáltam, hogy holnap nem lehetek bátyáméknál ebéden, miután ily körülmények közt leendő anyósoméknál lennék kénytelen ebédelni.

Ily rózsás gondolatok közt aludtam el, de annál borzasztóbbat álmodtam s arra ébredtem fel, hogy érettségi bizonyítványom karhatalommal visszavették és a hetedik osztályba csaptak vissza. De az álom ellenkezőt jelent és én siettem felkelni, mely után kezdődött a toilt-csinálás.

Megreggeliztünk és én a tükörbe nézve, jól megvizsgálva magam, egy tekintélyes állást tanultam be. De, hogy mástól is halljam, hogy mily jól nézek ki, behívtam kis hugom és egy igen tekintélyes pozitúrába vágva magam, megkérdeztem, hogy nézek ki. És kis hugom elég vigyázatlan volt azt mondani: ugy néz ki bácsi. — mert tegnap reáparancsoltam, hogy ezental bácsinak kell titulálnia, — mint a bolond Pista, mikor a pap bácsit utánozza. Persze, egy hosszú oktatást kapott, hogy mily nagy bűn a tiszteletlenség az öregebbek iránt, melyet egy darabig komolyan hallgatott, de egyszerre elnevette magát és ugrálva a faképnél hagyott.

Még egy tekintet a tükörbe és én szív-szorongva bár, de biztos diadal tudatában elindultam, minden bejelentés vagy bucsuzás nélkül, mint a hogy férfiakhoz illik, a nagy utra.

Járásbíróéknál egy nagy bundáson kívül senki sem fogadott, de ez a szemtelenség vitte a barátságot, kiszabván nadrágomból egy darabot, de flegmámból, akarom mondani — mert

Hol maradtak akkor a mi tisztelt vádlóink? A viágtörténelemből vett példakkal mutatta azután ki, hogy minden a mit a világ szépet, nemeset vagy nagyszerűt felmutathat, az mind a kath. vallásnak tulajdonítható. Szóval remek beszédével beigazolta azt a régi igazságot, a melyet ellenfeleink leginkább irigyelnek: Minden tudománynak és művészetnek anyja, táplálója, nemesítője és főntartója a kath. Egyház volt, van és lesz!

A beszéd végén óriási lelkesedéssel és éljenzéssel üdvözölték a grófit a jelen voltak. A kör egyházi elnöke *Koller* János apát-plebános mondott azután meghiúsított köszönetet a kör tagok nevében a tanulságos beszéddel szerzett élvezetért. Beszédét a következő szavakkal fejezte be: „Ha van a mi engem és a kör tagjait ezen élvezetes előadás után lehangol — úgy az nem egyéb, mint az a hogy ő Eminenciájának remek beszédét nem tehetjük el örök emlékül a kör számára, mivel az nincs papírra vetve. Annál jobban vésődnek azonban be a lelkes előadásnak szavai a mi szíveinkbe, a kik oly szerencsések voltunk azt végig hallgatni.“ A gróf ezután a kör tagjainak lelkes éljenzése között távozott a körből, a melynek történelmében e beszéd örökemlékezetű lesz.

A városház urai.

— Saját tudósítónktól. —

Seidl főkapitány ellen a polgármester megindította a fegyelmi eljárást és a rendőrség vezetését *Pölczer* Péter alkaptányra bízta, a ki *Juth* István számvevővel a főkapitányi irodát vizsgálja.

Ez a tegnapi nap eseménye, a melyet a város lakossága nagy izgatottsággal adott tovább. A kedélyek e hirre némileg csillapultak, mert az avatatlank előtt úgy tűnt föl a dolog, mintha valóban a nagy takarítás megkezdődött volna. A városház dolgaival ismerősebbek azonban azt mondták e hir hallatára, hogy: *komédia!*

hisz ez minden volt, csak nem flegma — még ez sem hozott ki, mert hisz Minka nem az új nadrágom, de egy érett ember személyiségét fogja bennem nemcsak szeretni, mert ez nem elég, de egyszersmind tisztelni is.

Nagy hajlongással a bundás előtt, már t. i. hátrafelé menve, elértem a tornácra s egy merész ugrással elértem a szalon kilincsét és minden bejelentés nélkül benyitottam.

Az első pillanatban úgy tetszett nekem, mintha az a fiatal ember, ki Minkával háttal az ajtó felé az ablaknál állott, ósokot nyomott volna az én szívem bálványának homlokára. No, de az ily kislelkű gondolatok a mily gyorsan jöttek, épp oly gyorsan mentek és eszembe jutott filozófia-tanárom magyarázata a vizióról, a mi t. i. nem egyéb, mint oly nem létező képek és tárgyak, a miről az ember sokat gondolkodik, vagy a mitől az ember igen tart, megjelenik az ember előtt tüneményszerűleg. Én elgondoltam, hogy az igazi filozófiát csak az életben lehet megtanulni.

Egyszóval kinyitottam az ajtót, de úgy dobogott a szívem részint a helyzet sajátosságos voltánál, részint a bundás illetlen viselete folytán, hogy szóhoz sem bírtam jutni, midőn az ajtózörejre Minka a fiatal urral együtt megfordul és elküldte magát:

— Ni-ni, a kis Jenő! Mily szép, hogy felkeres ily hamar bennünket. Nézzé, bemutatom völégényem, Ördög Kálmánt.

En önkénytelen valami gratuláció-félet motyogtam és mára nem emlékszem, csak arra, hogy a völégénynek azt kívántam, hogy saját becses neve vigye oda, hová ennyi csalódás után én akkor képzelttem magam.

Ezt látszik igazolni *Seidl* főkapitány nyilatkozata is. Az este ugyanis azzal bízta a kesergő hivatást: „Ne féljétek, én maradok továbbra is a ti főkapitánytok.“

A magunk részéről sem tartjuk komolynak a dolgot. A polgármesternek ugyanis alkalma volt megbizonyosodni, hogy a főkapitány hivatalos állását, milyen lelkiismeretlen dolgokra használta fel. Ezt ő maga is beismerte, s ennek daczára a főkapitánnyal nem adatta be lemondását, sem állásától fel nem függesztette. Ugy látszik tehát a fegyelmi eljárást csak a kedélyek megnyugtatóására, nem a bajok orvoslására indította meg. A közvélemény tehát nemcsak nem nyugodhat meg, de sőt sokkal ébrennebb kell örködni, nehogy a dolog a házi kezelés mellett elaludjon.

A másik esemény, hogy a szerkesztők zseniális kihallgatását terelő *Tóth* István városi főjegyző fegyelmi eljárást kért maga ellen. E fegyelmi eljárás megindítását legutóbbi lapjában a *Székesfehérvár és Vidéke* követelte a polgármestertől, mivel a főjegyző a szerkesztőkhez küldött idézésekkel vagy hivatalos hatalommal való visszaélést követett el, vagy pedig teljesen járhatlan a törvényekben s így helyéről távozni kell.

A fegyelmi eljárások száma azonban a közeli napokban szaporodni fog. Hire jár annak is, hogy Havraneket barátai felkérték, hogy kérelmezze a belügyminisztertől a miniszteri biztos kiküldését s maga ellen a fegyelmi eljárást. Mindenesetre ez volna az egyedüli helyes a mivel az általános zavart lecsillapíthatná.

A jövő héten azonban a dolgoknak ki kell bontakozniuk. Ha polgármester nem kér miniszteri biztos, úgy a jövő hét folyamán a képviselőháznak egyik nagytekintélyű tagja interpellációt fog intézni a belügyminiszterhez és kérelmezni fogja egy erélyes miniszteri biztos mielőbbi kiküldését, miután a város ilyen állapotban nem várhatja be az új főispán kinevezését s az installációt.

Havranek polgármester állása azonban tarthatatlan. Kétségtelen adatok vannak ugyanis ellene, hogy a főkapitány dolgaira évekkal ezelőtti figyelmeztetve lett, ő azonban a helyett hogy a legszigorubbán eljárta volna, maga volt az, a ki a hibákat eltusolta. Csakis így fejlődhetek a dolgok a jelenlegi tarthatatlan állapotokig.

Sajnos, hogy *Seidl* Lajos még mindég többet bízik a polgármesterben, mint a mennyit bizhat s nem adta be mind ez ideig lemondását. Azt hiszi, hogy kéréseivel elrendezheti dolgát. Ennek az ideje azonban lejárt. Sokkal rettegetesebb dolgok merültek fel ellene, semhogy a rendőrség élén tovább is megmaradhatna. Nyilvánvalóvá lett az is, a mit mi már régebben megírtunk, hogy a város tolytonos hanyatlása kizárólag a polgármester és főkapitánynak büne. Elkerülhetetlen tehát, hogy ez a két ember távozzék.

A legközelebbi napokban vagy lemond a polgármester és a főkapitány vagy pedig a parlament elé kerül ügyük és *Székesfehérvár* egy országos botránynak lesz központja.

HIREK.

— Személyi hir. Dr. *Steiner* Fülöp megyéspüspök ma délután érkezett meg Buda-pestről, hol a Szt-István társulat közgyűlésén vett részt.

— A kath. kör estélye. Általános nagy érdeklődéssel néz a vasárnapi felolvasó estély elé csak *Székesfehérvár* közönsége, hanem el lehet mondani, hogy egész Magyarország intelligenciája. Az általános érdeklődés onnan van, hogy ifj. *Zichy* János gróf, a parlamentnek rövid idő alatt oly kiváló sikereket elért előkelő politikusa, a mai társadalom legnagyobb betegségéről a szocializmusról fog felolvasást tartani. A kik ismerik a fiatal grof kiváló egyéni tulajdonságait, és olvasták a parlamentben elmondott két beszédét, a melyekben rendkívül nagy készség s a dolgok mélyére ható elme nyilatkozik meg, azok méltán, a legnagyobb érdeklődéssel tekintenek a felolvasás elé. De legnagyobb érdeklődéssel kíséri a politikai világ is, sőt a fővárosi nagyobb lapok közül több már intézkedett az iránt, hogy idejekorán részletes tudósítást kaphasson a felolvasás lefolyásáról. A felolvasáson különben előre láthatólag annyian lesznek, hogy még a cistercita-rend gimnasiunának gyönyörű nagyterme sem lesz képes a nagy közönséget befogadni. Amint halljuk, a politikai világ több tekintélyes tagja is lerándul a fővárosból a felolvasás meghallgatására, a megyebeli előkelőségek közül is igen sokan lesznek benn. A műsor a nagyérdékű felolvasástól eltekintve is igen érdekes: 1. *A juhász vasárnapi dala*. Zenéje *Kreutzertől*. Előadja a térfark Kneifl Ferencz székesegyházi karnagy vezetése alatt. 2. *A szocializmusról* Felolvassa ifj. *Zichy* János gr., a kör világi elnöke. 3. *Ima*. Három női hangra irta *Hauptmann* M. Előadják: *Liebhart* Etel, *Bárányi* Klára és *Kampis* Ilona kisasszonyok. 4. *A keresztény vallás nemesítő ereje*. Felolvassa dr. *Szentes* Anzelm, czist. r. áldozópap, főgymn. tanár. 5. *Hymnus az éjhez* Férfinegyes *Beetho-*ventől. Előadja az énekkar. A felolvasó estély kezdete délután 1/25 órakor.

— József napja. Az idej József napján kedves óváczióknak volt központja *Székesfehérvár* nagy népszerűségnek örvendő nagy prépostja *Prifach* József pápai praelatus. Számos egyesület küldöttsége kereste fel ezen a napon nemesszivű jöltevőjét, hogy névnapja alkalmából legjobb kívánatait tolmácsolja előtte. A belvárosi kath. kör, a melynek *Prifach* József pápai praelatus nagyprépost az egyházi elnöke küldöttségileg tisztelgette előtte. A küldöttség tagjai voltak: *Keczán* Izidor a kör világi alelnöke, *Gremspberger* István apátplebános, egyházi alelnök, *Szaborics* Jenő kanonok, Dr. *Szabadi* József, *Schlamadinger* Alajos, *Szekfü* Ignác, *Chay* Antal, *Kiss* Arisztid, *Horváth* Imre, *Pénzes* Imre és *Németh* Ödön. A küldöttség tagjai a belvárosi kör helyiségében jöttek össze, a honnan 11 órakor mentek fel *Prifach* József pápai praelatus nagy préposthoz. A küldöttség szónoka *Keczán* Izidor alelnök volt, a ki lelkes szavakban fejezte ki a kör jó kívánatait a város és a kath. kör jöltevője iránt. Meghatottan válaszolt s köszönte meg a lelkes óvácziót a nagy prépost s azután külön-külön üdvözölte a küldöttség tagjait. Rövid, kedélyes beszélgetés után a küldöttség eltávozott. Már akkor kinn várt a felső-városi óvoda küldöttsége, a melyet nyomon követtek a többi egyesületek küldöttei.

— Püspöki körlevél. Megyés püspökünk, dr. *Steiner* Fülöp most adta ki ez évi V. egyházmegyei körlevélét, mely közli XIII. Leo pápának az angolokhoz intézett ordinációját, a nagykovácsi kántortanítói állásnak 1240 frt 70 kr. összjövedelemmel április 8-iki határ-

idővel a pályázatát a az egyházmegyei papság körében legutóbb történt áthelyezéseket, melyeket lapunkra már közöltünk.

Tüz, Lovasberényben csütörtökön, márczius 18-án déli fél 1 órakor a harangok kongása riasztotta meg a község lakosait. Pápai István jómódu gazdaember nádfedeles háza gyulladt ki. A tüzet localizálni már nem lehetett. A tüzoltók, kik gróf Csirák László főparancsnok vezénylete mellett jelentek meg, már csak a többi szomszéd épületek megvédésére szorítottak, a mi sikerült is. Pápainak a háza padlásán felhalmozott nagymennyiségű liszt, gabona, füstölt hús, zsir és egyéb aprólékos dolgok mind odaégett. A kár meghaladja az 1000 frtot, melynek csak fél biztosítás folytán fele térül meg. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

Körözött 40-ezer márká. A konstanzi német csász. postagazgatóság közlése szerint folyó évi február 3-án a sigmaringeni pályaudvarban 40,000 márká értéknyilvántással eláított postaküldemény elveszett. A küldemény körülbelül 21 centiméter hosszú, 13 cm. széles és 9 cm. magas barnaszínű, megvasalt tölgyfa-ládácska volt. Keskenyebb előoldalán vas-fogantyúval volt ellátva. Sútya 1 kg. 500 gramm. Tartalma 7 drb 1000 márkás német birodalmi bankjegyből s 33 drb német birodalmi, valamint württembergi, bajor, badeni és dél-német 100 márkás bankjegyből állott. F. é. február 4-én Rottenaeker mellett Württembergben, valamint Nasgenstadtnban, Ebingen mellett Württembergben a kérdéses használt ládácskát látták a Dunában úszni. Ez a körülmény azon feltevést kelti, hogy a kérdéses küldemény a Dunába esett. A német császári postagazgatás annak, ki a kérdéses küldeményt visszaszolgáltatja, egy-ezer (1000) márká pénzzal ad. Ezen hirdetményt oly felhívással tesszük közzé, hogy a kérdéses küldemény megtalálása esetén sziveskedjék a találó a m. kir. posta- és távirat-intézet vezérigazgatóságához (Budapest, kereskedelemügyi ministerium) fordulni.

Elhunyt gyáros. Székesfejérvár egyik legelőkelőbb polgára, Felmayer Károly, gyáros, márczius hó 18-án meghalt. Az elhunytat nagy számú családján kívül a gyári személyzet, a jóbarátok és ismerősök egész legiója gyászolja, ugy, hogy igen kevés ember van a városban, a kit a haláleset meg ne szomorított volna. A család fájdalmát enyhítse annak tudata, hogy gyászukban az egész város osztozik.

Felmayer Károly az egész kontinensen ismert hasonnevű cégnek volt ezidőszerte feje. Kékkfestő gyára óriási forgalmu volt s most, halála után méltán aggódhatunk, hogy ez az óriási forgalmu gyár kinek a kezébe megy át, miután eddig a gyár tulajdonosai mindég Székesfehérváron laktak s egyik-masik jótékonyaságával felejthetlenné tette nevét. A most elhunyt gyártulajdonos, Felmayer Károly nem igen avatkozott a közügyekbe, hanem kizárólag nagyforgalmu gyarának vezetésével foglalkozott. Régebb idő óta erős szívbjában szenvedett, mely mostan java férfikorában sirba döntötte. A család a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Felmayer Károlyné, szül. Havranek Erzsébet a saját, ugy mint leánya, Juliska, valamint az alulirt és az összes rokonok nevében a legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel jelenti forrón szeretett, felejthetetlen férjének, és atyának: Felmayer Károly gyáros, — városi bizottsági tag, — a fejemegyei takarékpénztár és a székesfehérvári kölcsönös segélyező-egylet igazgatójának stb. folyó év márczius hó 18-ik napján, a halotti szentségek ajtatos felvétele után, reggeli 4 órakor, életének 44-ik, boldog házasságának 15-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi márc. hó 20-án d. u. 1/4 órakor fognak

városháztéri lakásából a „Szentháromság“-ról nevezett (hosszutevető) sírkertben a családi sírboltba örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó évi márc. hó 20-án délelőtt 10 órakor fog a székesfehérvári s Mindenhatóknak bemutatattani. Székesfehérvár, 1897. márczius 18. Áldás és béke poraira! Testvérei: Felmayer Emilia, férj. Karl Józsefné; Felmayer Luiza, férj. Lichtneckert Antalné; Felmayer Ida, férj. Kukovszky Józsefné; Felmayer Gizella, férj. Rigler József Edéné; Felmayer Vilma, férj. Topits Alajos Józsefné. Sógornői: özv. Felmayer Istvánné, Pongrácz Béláné, dr. Nagy Lajosné, Havranek Antalné, Havranek Györgyné. Sógorai: Karl József, Lichtneckert Antal, Kukovszky József, Rigler József Ede, Topits Alajos József, Havranek Ferencz, Havranek Antal, Havranek György, Havranek Béla, dr. Nagy Lajos, Pongrácz Béla.

A boszu műve. A boszu minden megfontolatlanra készíti az embereket. Somogyi Ferencz seregélyesi lakos, akármiké, de boszu esküdtöt szőlőszomszédja ellen. A mult év nyarának egyik estéjén felgyújtotta a szomszéd méhesét, mely tüzből csak véletlenül nem lett nagyobb baj. A törvényszék ezért elítélte 1 évre, de felebbezett védője, s elméleti baját hozván fel védenze tettének okául. Az orvosi vizsgálat el lett rendelve. Somogyi erősen kezdett szimulálni a vizsgálat alatt, de felsült, mert észrevették az orvosok a szimulálást s szerdán, márczius 17-én meg is hozta a törvényszék újra az ítéletet 1 évi börtönből.

Öngyilkos cselédlány. Hangyási József érdi lakostól február végén Kuznel Mária cselédlány megszökött haza, szüleihez Soós-kútra, mert állítólag rosszul bánt gazdája vele. Hangyási csendőrökkel küldött érte, kik a leányt visszahozták. Azonban két nap mulva már ismét megszökött. Gazdája ekkor már nem küldött érte, hanem Kuznel Mária maga jött el cselédkönyvéért testvérjével. Gazdája nem adta oda a könyvét, hanem megmondta neki, hogy ha nem áll be vissza szolgálatba, akkor ismét csendőrökkel hozatja vissza. A leány ezt annyira szívére vőtte, hogy mikor hazament, egy csomó kénes gyufát megázottatott vízbe s megitta. Néhány óra mulva nagy kínok közt meghalt.

Megszűnt járvány. Ondódról értesít bennünket levelezőnk, hogy ott a gyermekek között uralgott himlőjárvány megszűnt. Az iskolák újra megletek nyitva.

Répatolvajok. A székesfehérvári csendőr-járőr márczius 3-án jó fogást csinált. A nevezett napon éjjel az iváncsai országuton feltűnt az őrzáron levő két csendőrnek egy székér, mely a földken keresztül jött az országutra. Ezen körülményt éjjel gyanusnak gondolták, mert a székér még hozzá jól meg volt rakva répával. Kutatni kezdtek a csendőrök s hamarosan nyomára is jöttek, hogy bizony a répa a gróf Wimpfen-féle Felső-Beregő uradalomból való. Az egyik répa-vermet teljesen kiszedték. A járőrök ezért elfogták őket s ki is vallattatták, mely vallomásuk beismerő volt s így bekerültek a megyeház börtönébe.

Katonai lóvásár. Tegnap, pénteken folyt le Perkátán — mint levelezőnk írja — a katonai lóvásár. Felvezettek lovat a szomszédos községekből és Perkátáról 70-75-öt. Bevettek ezek közül csak 5 lovat, különböző árakon, melyek 280 és 325 frt között váltakoztak.

Vándor-iparigazolványok. A kereskedelmi miniszter a törvényhatóságokhoz a következő körrendeletet intézte: Értesitem a hatóságot, hogy a német ipartörvény 57. §-ának azon rendelkezését, melynél fogva a vándor-iparigazolvány kiadása az eddig rendszerint megkivánt 21 éves életkor helyett enzent a betöltött 25 évben less köve, a német szövetség tanácsa végrehajtási rendellel kiterjesztette a külföldiekre s. Ezen rendelkezéstől csak azokra nézve lehet kivételesen eltekinteni, kik bebizonyíthatólag a legközelebb lefolyó naptári évben is birtok már bizonyos áruk tekintetében vándor-iparengedélyvel. Miről a törvényhatóság a végböl értesitem, hogy azt az érdekelteknek hozza tudomására.

Eltipratott öreg asszony. A véletlenség már sok szerencsétlenségnek volt okozója. Tegnap özv. Trukengitz Istvánné székesfehérvári lakos, 70 éves öreg asszonyt a Kossuth-utcában a mentelep egyik kocsija véletlenül elütötte lábáról, még pedig oly szerencsétlenül, hogy lábát törte. A szerencsétlen asszonyt dr. Bierbauer Viktor főorvos vette ápolás alá. A mentelepi katonák, kik a kocsin ültek, nem okai a szerencsétlenségnek, mert az öreg asszonyra kiabáltak, de az nagyfoku süketsege miatt nem hallotta a katonák szavait.

Alborák Emőd, a „Kakas Márton“ nagyhirű riportere arról értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a „Kakas Márton“ összes előfizetőinek óriási meglepetést készít husvét vasárnapra a „Rejtelmek Sziget“-ről. A „Kakas Márton“ előfizetési ára negyedévre 1 forint. Mutatványszám ingyen.

Csöd. Vég Sándor alsó-szent-iványi haszonbérli bárhol található ingóságaira és Horváth-Szlavon országok kivételével a magyar állam területén lévő ingatlan javaira a székesfehérvári királyi törvényszék 1851 frt 897. sz. végzésével csőd nyitottat. Csödbiztosul Sokár Béla kir. törvényszéki bíró, tőmegmondokul dr. Sára Gyula ügyvéd, és helyettesül dr. Faludi Gyula ügyvéd nevezetett ki. A csödt Vég Sándor maga kérte a 20700 frt factivaval szemben, 33000 frtot meghaladó passziva áll.

Egyházi szerek, zászlok, miseruhák, keresztutak és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánlkozik Szűts és társa, a bibornok-érseki és Magyarország hercegprímásának udvari szállítói. Budapest. IV., Kossuth Lajos-utca.

Irodalom és Művészet.

Színház.

Szardán Csiky Gergely híres színműve, a „Czifra nyomorúság“ került színre, kevés-számu közönség előtt. A „Czifra nyomorúság“ előadása sikerültnek mondható. Csiky Gergely művésztollá elött meg kell hajolni. A színész, ki az ő darabjának személyét jól föl tudja fogni, a hatásra az bizton számíthat. Különösen jó alak a „Czifra nyomorúság“-ban Bella, Bálnai Gusztáv számtanácos neje, az igazi szentimentalizmus megtestesítője. Csupán lelki gyöngeségénél fogva tévedett rossz utra és vétkezett. Ezen alakot Mezeiné személyesítette nagy igyekezettel. Artkosi (Bálnai) szintén jó alakítást adott. Balogh István (Mádi Simon), kinek ezen szindarab jutalomjátéka volt, szintén ügyes alakítást adott. A többi szereplők közül dicsegetet érdemelnek még B. Szabó József, ügyesen adva P. prádi világi személyét, Gyárfás Odön és Németh János.

A mi pedig Reinitz Sándorka 8 éves gyermekét illeti, ki felvonás-közben bemutatta ének-tudományát, az a véleményünk, hogy a benne nagyfokban kifejlődött zenéi tehetségét és hangját kellő figyelem mellett ki lehet fejleszteni elsőrendűvé.

Csütörtökön a jelzett „Királyné dragonyosa“ helyett, mert a társulat egy énekesnője és egy énekes beteg volt a „Suhancz“ ment. Konti szép zenéjü operettjét őrös ház előtt játszották el. Az előadás jó volt. Suhanczot Deákné játszotta a már megszokott művészi erővel.

Pénteken Offenbachnak, az operettek meseterének egyik szép muzsikájú darabja „Szép Heléna“ került színre nagyszámu közönség előtt fél helyárrakkal. Régi operette ez már, de a rohanó idő s a váltakozó izlés sem tud csorbát ejteni rajta. Az igazi szellemeskedés nyilatkozik meg a darabban. Hatalmas pikantériának, mely a második felvonásban táru elénk, nem vagyunk ugyan barátjai, de a szép német mindig szivesen hallgatjuk. „Szép Heléna“ d. Vlád Gizella játszotta. A tiszta csengő hangot s művészi játékát mindvégig élvezet volt hallgatni és nézni. B. Szabó József szintén nem akart hátra maradni messze a művésznő mögött. Szépen dalozott s játszott, ugyszintén Zoltán Ilon is, mint (Pilades), Deák Péter (Menelaus) humora és maskirozása mutatta az elsőrangú komikus.

Deréli Antalnak, a szintársulat ügyes rendezőjének és apaszínészének hétfőn, márczius 22-én lesz a jutalmjátéka, mely alkalommal színre kerül a „Buzavirág“ című népszínmű, melyet saját maga írt s a budapesti népszínháznak a premiérje alkalmával nagy hatást ért el. A közönség figyelmét felhívjuk ezen előadásra. G-r.

Uj versek. Zempléni Árpád felkéri mindazokat, a kik új verseskönyve előfizetésigüjtő-ívet még nem küldték vissza, legyenek szivesek azt hozzá (Budapest, IX., Csengeri-utca 8. sz.) nyolcz nap alatt beküldeni vagy az eredményről öt levelező-lapon értesíteni.

Anthologia. „Anthologia, Iskolai ünnepekre szerzett alkalmi költemények“ czimvel Szammer Imre nyomdájából egy csinosan kiállított hasznos könyv került ki a napokban. A könyv, melyet *Koronczy Imre*, helyb. főreáliskolai tanár szerkesztett, a millenniumi ünnepre, továbbá iskolák felavatása, jubileuma stb. alkalmából középiskolai tanároktól írt költeményeket tartalmaz. Mindegyik költemény egy-egy iskolai ünnepnappal ismert meg bennünket. Ajánljuk az Anthológiát az iskolák iránt érdeklődő közönségnek, főleg a tanuló-ifjúságnak, különösen pedig az önképzőkörök tagjainak olvasmányul és tanulmányozásul. Az Anthologia kapható Kubik Lőrincz könyvkereskedésében és Szammer Imre nyomdai helyiségében. Ára 1 korona.

Az Oktató Néplap 7-ik száma a következő gazdag tartalommal megjelent: Hajdan és most (vers). A mai becsület és a sajtó. Krisztus nélkül. Hit, remény, szeretet (vers), írta Kazacsay A. — Biró Agnes, (beszély), írta Nyaktiló. — A felebaráti szeretet áldozata. — Mikor az ész tótágot áll. — Magdolna könyüi — A mogyorófa-pálca. — Nyolcz nap a sz. földön. — Bibliai ismétlés. — Katholikus missziókról. — Jogismeret. — A gazda réteit gondolzza. — Egészség dolgaról. Jó-e a pálinka? — Kültöld. — Pókélet (vers). — Hazánk. — Nevelés. Házi fegyelem. — Gyermekevers. — Kéthetenkint. Kalendárium. — Konyha. — Hasznos tudnivalók. — Közgazdaság. (Birtokosere.) Irodalom. Mulattató. Képeink. Talalós kérdések. — Az elterjedt képes kétheti lap egész évre 2 forint. Megrendelhető: Pozsony, ferencziak tere 1. sz.

A keresztény családnyak könyvét, mely Dupanloup orleansi püspöknek a keresztény nő méltóságáról és kötelességeiről értekezései 30 szent beszédét foglalja magában és kiterjed a női hivatás minden ágára, ajánljuk a fűt. papságot és a keresztény családok szives figyelmébe. A világban élő keresztény nőnek e műnél hasznosabb és szükségeinek megfelelőbb olvasmányt alig ajánlhatunk. A csinos kiállítású, 25 ivre terjedő mű ára fűzve és bérmentesen szállítva 1 frt 20 kr. (vel. 4 sacra.) Megrendelhető Szatmáron a kiadónál: *Aiben Mátyas nyug. gymn. igazgatónál és Reizer János könyvkereskedésében.*

VEGYESEK.

József főherczeg, mint az árvák védője. *József* főherczeg elfogadta a Szidánits-árvák segélyezésére rendezendő hangverseny vednökségét és erről a rendezőséget titkári hivatala útján értesítette. A hangverseny a várszínházban lesz husvét hétben s igen szépek ígérkezik. Az árvák ügyét előre is ajánljuk a közönség jóindulatába.

Az apai szeretet hőse. Lináres spanyolországi városban mélyen megrázó esemény történt, a mely az apai szeretet heroikus megnyilatkozásáról tesz bizonyosságot. Egy odaváló napszámos, a kinek nemrég Kubában esett el egy katonája fia, megakartá menteni másodszületett fiát a katonaságtól. Mikor a sorozó-bizottság a fiut alkalmasnak mondta ki, az apa leugrott a városháza ablakából, hogy az ekként özvegyvagyó várt feleségének egyetlen fiát, mint a család életját, ne vigyék el katonának. A szerencsétlen ember el is érte a célját, mert a kivezetlen szörnyet halt.

Kétszázötven ember halála. Minden emberi képzeletet meghaladó, rettenetes katasztrófa történt — mint egy New-Yorkból érkezett kábelátvitel jelent — Pinár del Rio tartományban Pante-láriától délre egy mély alagutban. Vasuton utazott át ott kétszázötven spanyol katonára. Mikor az alagutba ért a vonat, rettenetes, mennydörgésszerű robaj ráta meg a levegőt s a vonat felbe röpült. Bűnös kezek dinamittal robbantották fel a vonatot és kétszázötven katonára csaknem kivétel nélkül meghalt. Súlyos sebesülés nélkül egy ember sem menekült. Ki lehetett a borzalmas tett okozója, nem is gyanítják.

A pestis. Finemből valóban elsomorító táviratok érkeznek, a Bombayban pusztító pestisről. Bombayból eddigelé több mint 400.000 ember elmenekült. A pestis a vidékeken mindinkább terjed és félnek, hogy a járvány egész Hindosztanra kifog terjedni. A kereskedelmi forgalomban mind nagyobb pangás észlelhető. Bombayban a pestis járvány csökken, illetőleg a megbetegedések és halálesetek számában csekély apadás tapasztalható. Bombay városában eddig 8172 megbetegedés és 6250 haláleset; Kuracheeban pedig 1898 megbetegedés és 1740 haláleset fordult elő. A bombay városi tanács az egészségügyi kiadások fedezésére nagy kölcsönt vett fel, melyből a rendelet alapján a lerombolt és leégett házak tulajdonosait is kárpótolni fogják. Az osztrák egészségügyi küldöttség működését és tanulmányait már megkezdte. Teheránból érkezett hírek szerint a perzsiái öböl kikötőiben a kormány által szervezett vesztézári intézkedéseket oly módon hajtják végre, hogy az elrendelt szigorú intézkedések hanyag fogadását a célra nem vezethet.

Edison új találmánya. Edison a nagyföltaláló, az elektrotechnika terén ismét fontos találmánnyal gyarapította eddigi sikereit. Tudvalevőleg az öntött réz az erős villamos áramoknak kevésbé áll ellen, mint a hengerített réz-sodrony. A praktikus használatban azonban dynamok és vezetékek készítésénél az öntött, tiszta rézholyagzás volta miatt kevésbé volt használható, mint öntvényei. — Edison most azzal áll elő, hogy képes a tiszta rézet is homogén önteni s ily állapotban az ép oly használható lesz, mint eddig az öntvények voltak.

A lépcsőjárás higiénája. A modern ember, különösen ha nagy városban lakik, sokat kénytelen lépcsőn járni. Mindenki tudja, hogy mennyire fárasztó ez a lépcsőjárás, annál érdekesebb tehát tudni, hogy e fáradságot könnyű szerrel lehet a minimumra redukálni. Nem kell mást tennünk, minthogy a helyett, hogy lábujjra lépünk, az egész talpra támaszkodjunk a lépésnél.

A czopf. Sokat mulattak annak idején azon a párisi bankáron, a ki pört indított a vasutigazgatóság ellen, mert egy centime-mal többet fizettek vele a jegyért, mint a mennyit a tarifa szerint fizetnie kellett volna. De mi ez a pör ahhoz a reklamációhoz képest, mely a dán pénzügyminiszteriumtól érkezett a lágai közösgtanáshoz? A tanács a napokban egy nagy irates-mót kapott, melyet a pénzügyminiszter küldött és a melyben hosszú számításokkal volt igazolva, hogy a város egy régi adósságból még két krajczárral tartozik az államnak. A papír, a melyet e követelés beigazolása végett elhasználtak, huszszor többé került, nem is szólván az idő-ről, a mit a számítások igénybe vettek. Dániában nem kicsi a czopf!

Még történnek csodák. A legutóbbi pétervári népszámlálásról a következő csodát közlik: A népszámláló megállapította, hogy egy pétervári iparossal lakásán együtt élt három anyósa. Az iparosnak három felesége meghalt. Az anyósok a legszebb egyetértésben élnek. Tehát még történnek csodák!

Visszaszavai. Az öregebbik Dumas Sándor nagyon szeretett teli szájjal beszélni s így egy zben barátai körben ezt mondta:

— Barátaink mindig száz louis d'orom áll rendelkezésükre.

Mindjárt másnap megjelent egy jó barátja, a ki kölcsön kérte tőle azt a száz louis d'ort. Dumas nem jött zavarba és mosolyogva felelt neki:

— Kedves barátom, ön félreértett engem. Igaz ugyan, hogy mindig van száz louis d'orom, a mi barátaim rendelkezésére áll, de ha önnel most kölcsön adnám ezt az összeget, ugy nem bocsáthatnám többé rendelkezésükre. Tehát igazán nagyon sajnálom!

Közgazdaság.

Az új kiegyezés.

Irta: **Bálint Imre.**

A kiegyezési tárgyalások a kvótakérdésén kívül a két kormány között teljes megállapodásra vezettek s más most csak egy-egy kérdés szövegezése ad a két kormány között vitára okot. A kvótajavaslaton kívül az összes törvényjavaslatok a jövő hónap első napjaiban kerülnek a két képviselőház elé. A megállapodásokról a kormányok köréből teljesen hitelt érdemlő formában elég szivárgott ki arra, hogy az új helyzetet némileg megítélhessük.

És ez a helyzet egyáltalán nem örvendetes. A kiegyezésnek három főmomentuma van. Az egyik viselkedésünk Ausztriával szemben, a másik viselkedésünk a közös jegybankkával szemben és a harmadik viselkedésünk a külfölddel szemben.

Viselkedésünk a külfölddel szemben, ez a kereskedelmi szerződés és a vámtarifa kérdése. Magunk fentartásának egyik sarkpontja kereskedelmi politikánkban rejlik. Ez nálunk inkább passzív irányban kell, hogy érvényesüljön. Kevésbé a piacfölglás, mint belföldi piacunk inummitása teljes elzárása a külföldi termelésével szemben: ez a mi főérdeünk. Ezt eddig nem tehetjük, mert Ausztria nem engedte, lévén néki piacfölglás az érdeke és piaczért piacot kíván a külföld; ipari piaczért mezőgazdaságit. Így leszünk mi Ausztria ipara kedvéért mezőgazdasági piacra a Balkánra.

Kereskedelmi szerződésünket nem mondhattuk fel most. De vámtarifánkat revideáltuk volna s előnyünkre alakíthattuk volna addig, amíg kezünkbe volt a kiegyezés megkötésének, vagy meg nem kötésének fegyvere. Mi kiadtuk a fegyvert kezünkől. Kiegyezünk vámtarifa-revizio nélkül, s ismét az erősebb Ausztria kezébe tesszük le sorsunkat. Ez megbocsáthatatlan taktikai hiba volt.

De már most az fogja gondolni a nagyközönség, hogy mindezeket a hibákat hátrán elkövethette a kormány, mert a ravasz Bánffy bizonyosan sarokba szorította a németet és sietett megkötni a kiegyezést, még mielőtt megbánná a sógor, hogy annyit engedett.

A dolog pedig nem egészen így áll. Mert Ausztriával szemben szintén két részből áll a kiegyezés: egy financiai és egy gazdasági részből. A financiai rész a kvóta és a fogyasztási adók elszámolása, a gazdasági rész a kiegyezési kérdések egész komplexuma. A kvóta-kérdést fentartották zárópontnak, de a kormány már megígérte, hogy emelni fogja részünkről a közösügyes költségekre való hozzájárulást. De abba a 2-3 millióba esetleg szivesen belenyugodnánk, ha cserébe érte a saját gazdasági érdekeink méltányolására találnánk. De a financiai rész meghátrálás mellett a gazdasági rész minden vonalán meghátrált kormányunk. Megszerezte ugyan azt, hogy a magunk fogyasztásáért nem fizetünk Ausztriának fogyasztási adót, a mi annyiból szép, hogy az egész művelt világ neveltség számba ment eddigi adózási viszony abusását megszüntette, de ezért a néhány millióért, melyet sajátunkból ad vissza Ausztria, mi a kvóta emelésén kívül minden érdekünkkel fogunk adózni Ausztriának.

Feladjuk tarifakivezmények útján való iparpártolási jogunkat, feladjuk azt a legszen-tebb jogunkat, hogy saját állami szállításainknál saját vérünkől lett iparunkat előnyben részesítsük a külföldi konkurrencziával szemben. Megengedjük, hogy a galicziai vasuti vonalakon az orosz gabonát saját termékünkkel szemben versenyképesebbé tegye az osztrák kormány. Elnézünk, hogy az osztrák tartományok akkor tiltsák ki állatainkat drágán szerzett piaczaikról, mikor nekik tetszik, hogy lisztünket, egyéb termékeinket üldözzék Ausztriában szabadon, minden retorzió nélkül, s hogy saját csekély iparunkat saját fogyasztó területünkről kényelmesen szorítsa ki az osztrák ipar.

Viselkedésünk a jegybankkal, az osztrák-magyar bankkal szemben egy teljes meghátrálás képét mutatja minden kérdésben, mely vitás-kérdés számba ment a kormányok és a bank között. A kormányok kérték, hogy beavatkozhassanak a bank kamatlábpolitikájába; a bank nem adta meg — a kormányok belenyugodtak. A kormányok kérték védőjogot a főutikar s magasabb tisztviselők kinevezésére nézve; a bank nem adta meg — a kormányok belenyugodtak. A kormányok azt kívánták, hogy a bank fekvőségei a könyvvérték szerint maradjanak a bank mérlegében és ne állíttassék meg a jóval nagyobb reális érték; a bank nem adta meg — a kormányok beleegyeztek. A kormányok a jövedelemrészesezés emelését kérték; a bank ezzel szemben a részvénytőkének a tartalékokból való gyarapítását, vagyis a jövedelemrészesezési koncedált emelését lerontó intézkedést kérték — a kormányok beleegyeztek. A bank 10 koronás bankjegyek kibocsátását, vagyis jóformán váltópénz forgalomba hozását kérték, a mit a világon egy kormány sem engedett meg soha, — a kormányok beleegyeztek. Erre a bank még tovább ment. A készpénzfelvételének idejéig (tehát tetszés szerinti időig) 5 koronás bankjegyek kibocsátását kérték. Ezt már maga se hitte, hogy megkapja, mert ez egy milliókra szóló ajándék a banknak. De a bank tévedett, mert — a kormányok beleegyeztek. És mind-ezért mit kaptak a kormányok? Bele szólhatnak majd a *szolgák fidesz meghagyásába!* Ez a kiegyezés a bankkal.

Ez a kiegyezés pedig az Ur 1897. esztendejében és a magyar honfoglalás után 1001 évvel létrejött *Bánly* Dezso báró és Badeni Kázmér gróf között.

* **Megszűnt sertésvész.** Martonvásáron a sertésvész — mint levelezőnk írja — teljesen megszűnt. Az erélyes óvintézkedéseknek a hatása ez, hogy el tudták nyomni a vést, mielőtt még nagyobb károkat okozott volna.

* **A papírbuza ellen.** Angliában a fiktív gabonauzletek-ellenes harc mind nagyobb arányokat ölt. Legutóbb az alsóházban Field irlandi képviselő, kit mi a mult évi gazdakongresszusról ismerünk, intézett kérdést a kormányhoz, vajjon ez irányban szándékozik-e törvényjavaslatot bemutatni. A kereskedelmi miniszter válasza nem volt ugyan igenlő, de reánk nézve azt a nem érdektelen felvilágosítást tartalmazza, hogy az angol kormány érdeklődik a mult évi budapesti nemzetközi gazdakongresszus határozatai iránt s a hivatalos jelentés megküldése végett a magyar földmívelésügyi minisztert meg is kérte. Behatóan foglalkozott a *papírbuza* kérdésével, legközelebb a londoni gazdaklub s Bearnek, e kiváló gazdasági írónak indítványára elhatározta, hogy a képviselőháztól egy külön bizottságnak kiküldését fogja kérni, mely ennek a kérdésnek alapos megvizsgálásával foglalkozzék. Tekintve Salisburg lordnak idevágólag nem rég tett nyilatkozatát, nem igen van kétségünk az iránt, hogy e bizottság kiküldetése nem sokára meg fog történni.

* **Nincs műbor — van műbor.** A földmívelésügyi miniszteriumban megtartott bor-an-két még most is erősen foglalkoztatja a szak-köröket. A pécsi borkereskedők önleplezése oly képet tárt elénk, a melyről a legtávolabbról sem lehetett fogalma a műbor gyártás leg-elleneségeinek is. Ez önbeismerő nyilatkozatok okozta forrongás megnyugtatóására siet az ugy-nevezett „P. L.” a kereskedelmi érdekek öre e hó 12-iki számában s hosszú ciklókban igyekszik bebizonyítani agrár szempontból a műbor-törvény felesleges voltát, mer — ugymond — műbor nincs. (?) Igaz ugyan, hogy a magyar borkereskedelem a P. L. önbeismerése szerint két millió hl. törkölybort gyárt, de hát ez eminens agrár érdek és 20 millió forint hasznot hoz az országnak. Ez azután alapos védekezés! Az ország termése a mult évben egy millió hl. volt s ennek a törkölyéből két millió hl. bort

tud előállítani a magyar kereskedelem a „törköly legmesszebbmenő kihasználásával.” A P. L. szerint is borkereskedelem felét törkölyborral fedezi a kereskedelem s ugyan látott-e már valaki törkölybort a forgalomban? A tisztességtelen versenynek e leplezetlensége sürgősen hívja ki a legszigorubb törvényes intézkedéseket s reméljük is, hogy a földmívelésügyi miniszter mielőbb életbe lépteti az új végrehajtási rendeletet, mely visszaállítja a magyar borok tönkretett hitelét.

Eddig nem létezett

Aikalmi vétel!

divatos női gallérok

osak

1 frt 50 kr. készpénzfizetés mellett kaphatók

Lówy Adolfnál

(Felmayer mellett.)

CSÁSZÁRILMA

— NŐI DIVAT-TERME —

Székesfejérvár, Kossuth-utca 20. szám.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönségnek tisztelettel jelenteni, miszerint Bécsből megérkeztem, a tavaszi és nyári újdonságokat már a legnagyobb választékban szolgálhatom.

Különösen megtekintést érdemelnek **párisi és bécsi modell kalapjaim**, melyek meglepő választékban találhatók üzletemben.

Továbbá a **legizlésebb gyermek-kalapok**, a legújabb párisi divat szerint, ugy szintén **negligé- és kerti-kalapok** igen nagy választékban vannak raktáron a legfinomabbtól a legolcsóbbig. Az árak mindenben feltűnő jutányosak.

Mintán a mélyen tisztelt hölgyeket a legszolidabb pontos kiszolgálásról biztosítom: szives pártfogásukat kérve maradtam

Kiváló tisztelettel

CSÁSZÁRILMA, divatárusnő.

IFJ. FÜSTER IMRÉNÉ

butorraktára és kárpitos-üzlete Sz.-Fejérvárott, Iskola-u. 10.

Ajánlja saját gyártmányu:

háló, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseit, melyek művészi kivitelben mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok bebutorozása rövid idő alatt izlésesen és jutányos áron készíttetnek.

ANTIK, ROKOKÓ, BAROCK-STYLŰ BUTOROKAT SAJÁT RAJZAI ÉS TERVEI SZERINT KÉSZIT.

Elvállal tapettázásokat jótállás mellett.

Butortermei a nagyközönség rendelkezésére állanak és bármikor megtekinthetők.

A Juliótt van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a bécsi és párisi minta kalapjaim megérkeztek, s üzletem a tavaszi és nyári idényre

dús választékban berendeztem.

Elvállalok mindennemű alakítást gyázmunkát

a leggyorsabban készítve s a legszolidabb jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását továbbra is kérve.

Mély tisztelettel

Lasits Erzsé,

SZÉKESFEJÉRVÁR, a Ferenzszerendiák új épülete alatt.

Az általános elismert és jó hatá-
sunak bizonyult

„BARÁT ITAL“

ezimű növényeszer **gyomorlikör
készítményem**, mely több
mint százezer család által hasz-
náltatik. — A legjobb hatást esz-
közli

székrekedés, étvágytalanság

!!! és az ebből eredő bajok ellen !!!

Egy üveg ára **40 és 80 kr.**

Kapható Székesfehérváron: ifj. Tögl
Gyula és Reinitz Lipót urak füszer-
kereskedésében.

Készítés és kiviteli főraktár H.-M.-Vásár-
hely, Árpád-u. 12. sz.

ZENKE ZOLTÁN.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték
háromnegyed részéig 20-60 év
közti időre készpénzben.
Birtokos felmondhat, pénz-
intézet nem mondhat fel.
Csekély kamattal tökéletes tör-
lesztés. Lehovoltás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő
csak: telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv másolat. 40484

**Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.**

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden
megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb föld-
birtokok által okmányeszerkezési eljárásba van.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvény-
hatóságánál nyugdíjaztatás folytán ürese-
désbe jött főszámvévi állásra mely 1400
ftt törzsfizetés, 400 ft lakbér-illetmény s
nyugdíj igényvel van összekötve, — to-
vábbá a netán fokozatos előléptetéssel üre-
sedésbe jövő számvévi, alszámvévi s szá-
mfejtői állásokra ezennel pályázat hirdettek.

Hivatkozással az 1883. évi I. t.-cz. 17.
§-ában foglaltakra, felhívhatnak mindazok,
kik fenti állások bármelyikét elnyerni
őhajják, miszerint kellőleg felszerelt kü-
lönösen pedig az imént idézett törvényben
előírt minősítvényeket igazoló okmányaik-
kal ellátott kérvényeiket, e város főispáni
hivatalához czimezve, folyó évi márczius hó

31-ig bezárólag e város tanácsi iktató hiva-
talába adják be.

Elkésve beadott kérvények figyelembe
vétetni nem fognak.

A szóban forgó állások főispáni kine-
vezés utján fognak betöltetni.

Székesfehérvárott, 1897. márczius 12.

Havranek József,
polgármester.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város törvény-
hatóságánál lemondás folytán üresedésbe
jött főorvosi állásra, mely 1000 forint évi
fizetéssel s nyugdíj-igénnyel van össze-
kötve, ezennel pályázat hirdettek.

Hivatkozással az 1883. évi I. t.-cz.
9. §-ában foglaltakra, felhívhatnak mind-
azok, kik ezen állást elnyerni őhajják,
miszerint kellőleg felszerelt, különösen pedig
az imént idézett törvényben előírt minő-
sítvényeket igazoló okmányaikkal ellátott
kérvényeiket e város főispáni hivatalához
czimezve folyó évi márczius hó 31-ig bezá-
rólag e város tanácsi iktató hivatalába
adják be.

Elkésve beadott kérvények figyelembe
vétetni nem fognak.

A szóban forgó állás főispáni kine-
vezés utján fognak betöltetni.

Székestehérvárott, 1897. márczius 12.

Havranek József,
polgármester.

Csak csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

kaphatók!

Legújabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.
Kész férfi- és gyermekruhák
minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó
czikkek, valamint
ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.
— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegekben. —

LÖWY ADOLF + + + + +
+ + + + + **SZ.-FEHÉRVÁR.**
(Felmayer mellett.)

TELEFON VÉNYASSZONYI RELEVÁNCIÁT ÉRVÁNYOZTATVA.

CSAKÉLY HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

A budapesti orsz. kiállítás.

 ARANY ÉREM. — 1885. — ARANY ÉREM.

Császári és királyi udvari szállító, a koronás aranyéremkereszt tulajdonosa
AZ „ARANY SISAKHOZ.”

ROSENTHAL H.

KATONAI EGYENRUHA, HADIFELSZERELÉSI GYÁRA

A m. kir. I., IV., V. honvéd-kerületek tisztí egyenruházatainak, a Ferencz József
nevelőintézet, a fő- és székváros m. kir. államrendőrsége és a Bács-Bodrog vármegyei
rendőrség szükségleteinek szerződéses szállítója.

FŐ-ÜZLET:
V. Gizella-tér 1. sz. BUDAPESTEN Gyár: VI., Bulyovszky-u. 39.
(Hans-féle palota.)

FIÓKÜZLETEK:
SZÉKESFEJÉRVÁR, **LEMBERG,** **POZSONY,**
Kossuth-utca 18. Kopernikus-utca 9. szám. Hid-utca 4.

Minden fegyvernembeli tényleges és tartalékos tisztek, had-
apródok és egyévi önkéntesek, teljes felszereléseik, a m. kir. csend-
őrség, rendőrség, tüzoltók, stb. egyletek egyenruhái a legjutányosabb
árak mellett készítettnek.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.